

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1972-1973.

28 DECEMBRE 1972.

Proposition de loi portant augmentation des allocations familiales en faveur des enfants des pensionnés.

DEVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi, qui reprend les idées de base de celle que nous avons déposée le 25 juin 1968 (Doc. Sénat, Session extraordinaire de 1968, n° 23), tend à instaurer un barème plus favorable en matière d'allocations familiales en faveur des enfants à charge des pensionnés, et ce pour autant qu'aucune autre disposition légale n'accorde encore le montant en question.

L'amélioration de la législation relative aux allocations familiales (taux de base et supplément accordé aux personnes âgées) doit être étendue à ces cas particulièrement intéressants que sont les pensionnés ayant des enfants à charge.

Cet objectif peut être réalisé en modifiant :

- a) les articles 56 *quater* et 57 des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés;
- b) les articles 49 et 108 de l'arrêté royal organique du 22 décembre 1938 qui étend les allocations familiales aux indépendants.

Quel est le problème ?

Lorsqu'il atteint l'âge de la pension, un travailleur salarié ou indépendant qui satisfait aux conditions de la législation en la matière, obtient sa pension de retraite. La conséquence en est que la famille de l'intéressé voit ses ressources amputées.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1972-1973.

28 DECEMBER 1972.

Voorstel van wet tot toekenning van een verhoogde kinderbijslag voor kinderen van gepensioneerden.

TOELICHTING

Dit voorstel van wet herneemt de basisgedachte van het voorstel van 25 juni 1968 (Gedr. St. Senaat, nr. 23, Buitengewone Zitting 1968) en beoogt het invoeren van een verhoogd barema inzake kinderbijslag voor de kinderen ten laste van gepensioneerden, en dit voor zover krachtens een andere wettelijke bepaling dit bedrag niet wordt genoten.

De verbetering van de wetgeving inzake kinderbijslag (basisbedrag en leeftijdsbijslag) dient uitgebreid voor deze gevallen die bijzondere aandacht verdienen, nl. de gepensioneerden met kinderlast.

Het gestelde doel kan worden verwezenlijkt door het wijzigen van :

- a) Artikel 56 *quater* en artikel 57 van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders;
- b) Artikel 49 en artikel 108 van het organiek koninklijk besluit van 22 december 1938 houdende de kinderbijslag voor de zelfstandigen.

Welk is het vraagstuk ?

Een werknemer en zelfstandige — op pensioengerechtigde leeftijd — die voldoet aan de voorwaarden van de desbetreffende wetgeving bekomt zijn rustpensioen. Het gevolg daarvan is dat dit gezin van de aanvrager de bestaansmiddelen ziet verminderen.

Le nouveau revenu se trouve représenté par le montant de la pension, complété par les allocations familiales ordinaires. La famille n'a qu'à « s'adapter ». Si le taux de la pension est satisfaisant pour les uns et trop bas pour les autres, les allocations familiales ordinaires sont en tout cas totalement insuffisantes pour assurer l'entretien du ou des enfants encore à charge.

Ainsi, dans certains cas, la nouvelle situation financière de la famille peut entraîner l'interruption des études des enfants, ou encore susciter des difficultés dans ces conditions de vie socio-économiques.

Or, il faut pouvoir faire face aux nécessités normales de chacun des enfants. Un abaissement du niveau de vie doit être considéré comme une injustice. Il faut assurer une éducation décente aux enfants et leur donner toutes leurs chances de bon départ dans la vie.

Il nous paraît juste et équitable d'apporter une solution à ce problème.

Allocations familiales spéciales.

Les allocations familiales spéciales sont actuellement les suivantes :

- les allocations pour orphelins;
- les allocations pour enfants d'invalides;
- les allocations pour handicapés et pour enfants de handicapés;
- les allocations pour enfants d'étudiants;
- les allocations pour enfants de détenus;
- les allocations supplémentaires pour agents des services publics;
- les allocations garanties.

« La spécificité de ces allocations apparaît sur plusieurs plans : caractère anormal de la situation envisagée, montant forfaitaire de la prestation, découlant de l'absence de prestation effective de travail, intérêt toujours plus marqué pour le bénéficiaire au détriment de l'attributaire chef de famille ». (Exposé fait le 4 mai 1972, lors de la Journée d'études organisée par le Ministère de la Prévoyance sociale sur « L'évolution des prestations familiales ».)

Parmi d'autres arguments qui plaident en faveur des allocations familiales spéciales pour les enfants des pensionnés, citons l'âge du demandeur, l'augmentation proportionnelle des dépenses et la diminution du revenu (perte de 25 à 50 p.c.).

L'exposé des motifs de la loi du 4 août 1930 note que les allocations familiales apparaissent comme « la seule modalité vraiment pratique du salaire familial ».

Het pensioenbedrag, aangevuld met de gewone kinderbijslag, geldt als nieuw inkomen. Hieraan dient het gezin zich « aan te passen ». Is het pensioenbedrag voor de enen voldoende, voor de anderen onvoldoende, de gewone kinderbijslag is in alle geval totaal ontoereikend voor het levensonderhoud van het nog ten laste zijnde kind of kinderen.

Het is niet denkbeeldig dat de nieuwe financiële toestand op bepaald ogenblik bij voorbeeld aanleiding kan geven ofwel tot stopzetting van de studies der kinderen ofwel tot bepaald moeilijke sociaal-ekonomische levensomstandigheden.

Aan de normale behoefte van ieder van de kinderen moet het hoofd kunnen geboden worden. Een daling van de levensstandaard is als onrechtvaardig te beschouwen. Een behoorlijke opvoeding dient verzekerd en alle levenskansen gewaarborgd te worden.

Het is rechtvaardig en billijk dergelijk probleem een oplossing te geven.

Bijzondere kinderbijslag.

Als bijzondere kinderbijslag kennen wij thans :

- de wezenuitkeringen;
- de bijslag voor kinderen van invaliden;
- de kinderbijslag voor minder-validen en voor kinderen van minder-validen;
- de bijslag voor kinderen van studenten;
- de bijslag voor kinderen van gedetineerden;
- de bijkomende bijslag voor beambten van de overheidsdiensten;
- de gewaarborgde bijslag.

« Het bijzonder karakter van deze bijslag komt op meerdere gebieden tot uiting : de abnormale aard van de betrokken toestand, het forfaitaire bedrag van de uitkering om reden van het ontbreken van een werkelijke arbeidsprestatie, de steeds duidelijker wordende belangstelling voor de rechtgevende ten nadele van het rechthebbende gezinshoofd ». (Uiteenzetting gegeven op 4 mei 1972, ter gelegenheid van de Studiedag georganiseerd door het Ministerie van Sociale Voorzorg over « De evolutie van de familiale prestaties ».)

Voor de bijzondere kinderbijslag ten gunste van de kinderen van gepensioneerden pleiten nog : de leeftijd van de aanvrager, de verhoudingsgewijze verhoging van de uitgaven en de vermindering van het inkomen (verlies van 25 à 50 pct.).

De memorie van toelichting van de wet van 4 augustus 1930 vermeldt o.m. dat de kinderbijslag voorkomt als « de enige werkelijk praktische nadere regeling van het gezinsloon ».

Dans le cadre de la présente proposition de loi, on peut se demander : et pourquoi n'en serait-il pas de même de son substitut, la pension de retraite ?

Un pensionné ayant charge d'enfants n'a pas sa part dans l'accroissement de la prospérité générale.

Le taux ordinaire actuel des allocations familiales reste bien en deçà des frais d'éducation et d'entretien des enfants. Comme les besoins des enfants à la charge des pensionnés ne sont pas couverts, il s'impose de procéder à un relèvement des taux des allocations familiales.

Des allocations familiales spéciales sont d'ailleurs prévues pour d'autres risques. Pourquoi n'en serait-il pas de même pour la retraite ?

Rapprochement entre les régimes applicables aux indépendants, d'une part, et aux salariés, d'autre part.

La présente proposition concerne aussi bien les anciens indépendants que les anciens salariés.

Il convient d'assurer l'équivalence des prestations en faveur des salariés, d'une part, et des indépendants, d'autre part. Ceci se situe d'ailleurs dans la ligne générale de la politique en matière d'allocations familiales.

La présente proposition tend donc à ajouter à cette liste le barème spécial « pensionnés ».

Date d'entrée en vigueur.

L'augmentation prévue des allocations familiales prendrait cours le 1er janvier 1973.

Taux.

Les allocations familiales seraient portées au niveau des allocations pour orphelins.

Cette augmentation doit permettre d'atteindre un niveau de vie décent, eu égard aux circonstances de la vie actuelle.

Financement.

Les charges à résulter de l'adoption de la présente proposition seront très limitées. C'est pourquoi nous proposons de financer les dépenses au moyen des réserves existantes dans les deux régimes.

**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er.

L'alinéa 1er de l'article 56^{quater}, inséré dans les lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés par l'arrêté royal n° 7 du 18 avril 1967, est remplacé par la disposition suivante :

In het raam van het wetsvoorstel kan de vraag gesteld worden : en waarom niet van het in de plaats gesteld inkomen, nl. het rustpensioen ?

Een gepensioneerde met kinderlast deelt ongelijkmatig in de welvaartsverrijking.

Het huidige gewone kinderbijslagbedrag is ver verwijderd van de opvoedings- en onderhoudskosten van de kinderen. De behoeften van de kinderen ten laste van de gepensioneerden zijn niet gedekt, zodat het bedrag van de kinderbijslag dient te worden verhoogd.

Trouwens ook bij andere risico's wordt in een bijzondere kinderbijslag voorzien. En waarom niet bij onderdom ?

Toenadering tussen de regeling voor zelfstandigen en de regeling voor werknemers.

Het voorstel betreft zowel de gewezen zelfstandigen als de gewezen werknemers.

De gelijkheid van uitkering door de kinderbijslagregeling voor werknemers en voor zelfstandigen dient verzekerd te worden. Zulks ligt trouwens in de algemene lijn van de politiek inzake kinderbijslagen.

Dit voorstel wil dus het bijzonder barema « gepensioneerden » er aan toevoegen.

Ingangsdatum.

Deze verhoogde kinderbijslag zou ingaan op 1 januari 1973.

Bedrag.

De verhoogde kinderbijslag zou worden gebracht op het peil van het bedrag van de wezenuitkeringen.

Dit bedrag streeft er naar overeen te stemmen met een behoorlijk levenspeil, noodzakelijk in de huidige levensomstandigheden.

Financiering.

De last die uit de aanvaarding van dit voorstel zal voortvloeien is zeer beperkt. Daarom stellen wij voor de uitgaven te verzekeren door de aanwending van de bestaande reserves der beide stelsels.

C. DE CLERCQ.

**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1.

In artikel 56 *quater*, in de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders ingevoegd bij koninklijk besluit nr. 7 van 18 april 1967, wordt het eerste lid vervangen door de volgende bepaling :

« La veuve d'un travailleur ou d'un travailleur pensionné a droit aux allocations familiales, aux taux fixés par l'article 50bis, éventuellement majorés en application des articles 44 et 75, pour les enfants qu'elle élève et qui, au moment du décès de son mari, faisaient partie du ménage, si elle bénéficie d'une prestation de survie et si son mari, au moment de son décès ou de sa mise à la retraite, ne tombait pas parmi les cas d'exclusion prévus par l'article 59. »

ART. 2.

La phrase liminaire de l'article 57 des mêmes lois, modifié en dernier lieu par l'arrêté royal n° 68 du 10 novembre 1967, est remplacée par le texte suivant :

« Ont droit aux allocations familiales aux taux fixés par l'article 50bis, éventuellement majorés en application des articles 44 et 75 : ».

ART. 3.

L'article 108, § 2, alinéa 1er, de l'arrêté royal organique du 22 décembre 1938, prévu par la loi du 10 juin 1937, qui étend les allocations familiales aux employeurs et aux travailleurs non salariés, rétabli par l'arrêté royal du 20 juillet 1970, est remplacé par la disposition suivante :

« Sans préjudice de l'article 106, a droit aux allocations familiales, aux taux fixés par l'article 93bis, éventuellement majorés en application de l'article 94, le travailleur indépendant ou l'aidant qui bénéficie d'une rente de retraite ou d'une pension de retraite en application de la législation relative à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants. »

ART. 4.

La phrase liminaire de l'article 49 du même arrêté royal, modifié en dernier lieu par l'arrêté royal du 20 juillet 1970, est remplacée par la disposition suivante :

« Ont droit aux allocations familiales, à charge de l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs indépendants et aux taux fixés par l'article 93bis, éventuellement majorés en application de l'article 94 : ».

ART. 5.

La présente loi entre en vigueur au 1er janvier 1973.

« De weduwe van een werknemer of van een gepensioneerde werknemer is gerechtigd op kinderbijslag volgens de bedragen bepaald bij artikel 50bis en eventueel verhoogd krachtens de artikelen 44 en 75, voor de door haar grootgebracht kinderen die op het ogenblik van het overlijden van haar echtgenoot deel uitmaken van het gezin, indien zij een overlevingsuitkering geniet en haar echtgenoot op het ogenblik van zijn overlijden of van zijn oppensioenstelling niet hoort onder de bij artikel 59 bepaalde gevallen van uitsluiting. »

ART. 2.

De inleidende zin van artikel 57 van dezelfde wetten, laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 68 van 10 november 1967, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Zijn gerechtigd op kinderbijslag volgens de bij artikel 50bis betaalde bedragen en eventueel verhoogd krachtens de artikelen 44 en 75 : ».

ART. 3.

Artikel 108, § 2, eerste lid, van het organiek koninklijk besluit van 22 december 1938, voorzien bij de wet van 10 juni 1937, houdende de kinderbijslag voor de zelfstandigen, opnieuw opgenomen bij koninklijk besluit van 20 juli 1970, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Onverminderd artikel 106 wordt kinderbijslag verworven volgens de bedragen bepaald bij artikel 93bis en eventueel verhoogd krachtens artikel 94, door de zelfstandige of de helper die een ouderdomsrente of een ouderdomspensioen geniet bij toepassing van de wetgeving betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen. »

ART. 4.

De inleidende zin van artikel 49 van hetzelfde koninklijk besluit, laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 20 juli 1970, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Kunnen aanspraak op kinderbijslag maken, ten laste van de Rijksdienst voor kinderbijslag voor zelfstandigen, volgens de bij artikel 93bis bepaalde bedragen en eventueel verhoogd krachtens artikel 94 : ».

ART. 5.

Deze wet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1973.

C. DE CLERCQ.